

RTU studiju kurss "Runas un valodas traucējumu pedagoģiskā diagnostika"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0630
Nosaukums	Runas un valodas traucējumu pedagoģiskā diagnostika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Mācītspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss sniedz ieskatu par runas un valodas traucējumu klasifikācijas veidiem, pirmsskolas vecuma bērnu un skolēnu runas un valodas attīstības pedagoģiskās izvērtēšanas teorētiskajiem aspektiem, izvērtējuma procesā pielietojamajām metodēm un paņēmieniem, iegūto rezultātu apkopošanu un datu interpretāciju.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Sniegt teorētiskos un praktiskos priekšstatus par pirmsskolas vecuma bērnu un skolēnu runas un valodas traucējumu padziļinātu izvērtēšanu, rakstīšanas iemaņu pārbaudi, izvērtēšanas procesā pielietojamajām metodēm un paņēmieniem, iegūto datu interpretāciju. Uzdevumi: 1. Iepazīties ar runas un valodas traucējumu klasifikācijas teorētiskajiem aspektiem. 2. Veidot izpratni par bērnu runas un valodas attīstības izpēti darba uzdevumiem. 3. Gūt izpratni par runas un valodas attīstības izpēti pielietojamajām darba metodēm un paņēmieniem. 4. Gūt izpratni par bērnu un skolēnu runas un valodas attīstības izpēti iegūto datu, rezultātu analīzi. 5. Sagatavot pirmsskolas vecuma bērna/skolēna runas un valodas attīstības novērtēšanas ziņojumu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Praktiska skaņu izrunas pārbaudes materiāla izstrāde, prezentācija, demonstrēšana. Gadījuma analīze –novērtēšanas atzinuma izstrāde(grupu darbs). Rekomendāciju izstrāde, balstoties uz cita studenta izstrādāto atzinumu. Diskusijas- sava viedokļa pamatošana.
Literatūra	Obligātā/ Obligatory : 1. Tūbele, S. (2002) Skolēna runas attīstības vērtēšana. Rīga: Raka. 2. Tūbele, S., Lūse, J. Ja skolēns raksta nepareizi... Rīga: Raka. 3. Tūbele, S. (2008) Disleksija vai lasīšanas traucējumi. Rīga: Raka 4. Tūbele S. (2019) Valodas traucējumu novērtēšana.Rīga: Raka 5. Kauliņa, A., & Tūbele, S. (2012). Lasīšanas traucējumi. Rīga: RaKa. 6. Šēnveilers, R., & Ptoks, M. (2001). Foniatrija un pedagoģiskā audioloģija. Rīga: Rasa ABC Papildu/ Additional: 1. Blūmentāle, I., Kalēja, I., Klatenberga, I., Kušče, S., & Vabale, A. (2014) Rokasgrāmata runas, valodas un dzirdes attīstībā un traucējumu izzināšanā. Rīga: Jumava, 29-42. 2. Miltiņa, I. (2008) Skolotāja logopēda darba mape. Rīga: RaKa. 3. Dzintere, D., Stangaine, I., & Augstkalne, D. (2014). Bērna komunikatīvās kompetences attīstība. Rīga: RaKa. 4. Wanda G. Webb, Richard K. Adler, Neurology for the speech-language pathologist, 5th ed, St. Louis, Mo. : Mosby/Elsevier, c2008 5. William O. Haynes, Rebekah H. Pindzola. Diagnosis and evaluation in speech pathology, Boston : Pearson/Allyn and Bacon, c2008. Citi informācijas avoti / Other sources of information: Zinātniskajās datu bāzēs (EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, Science Direct, SCOPUS, Britannica Online u. c.) pieejamās publikācijas kursa tēmu ietvarā.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas bērnu runas un valodas attīstības fizioloģiskajiem aspektiem, runas un valodas traucējumiem.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.temats. Runas un valodas pārbaudes formas. Runas un valodas pārbaudes formas (skrīninga pārbaude, padziļinātā pārbaude, diferenciālā diagnostika). Runas un valodas izpēti mērķi un darba uzdevumi. Padziļinātās, pedagoģiskās runas un valodas izpēti saturs, runas pārbaudes veidi	7	12	3	16

2. temats. Runas un valodas pārbaude bērniem ar valodas sistēmas nepietiekamu attīstību. Bērnu un skolēnu izpētes sistēmas izveide, bērnu/skolēnu personības raksturojums no veseluma pozīcijām, runas attīstības līmeņa pedagoģiskā izpēte, padziļināts runas un valodas attīstības pārbaudes modelis un tā struktūrelementi. intelekta izpētes pedagoģiskās metodes, iegūto datu analīze, secinājumi. Valodas sistēmas nepietiekamas attīstības izpausmes 1.klasu skolēniem mācību gada sākumā. Runas un valodas izpētes rezultātu apraksts/novērtējuma ziņojuma sastādīšana. Praktiskais darbs: Bērnu runas un valodas raksturojuma izveide bērniem ar valodas sistēmas nepietiekamas attīstības. Grupu darbs: bērnu runas un valodas traucējuma noteikšana pēc bērnu runas un valodas izvērtējuma apraksta, prezentēšana.	10	12	3	19
3. temats. Runas un valodas pārbaude bērniem ar fonētiski fonemātiskiem traucējumiem. Fonoloģiskās apzinātības veidošana, fonoloģiskās apzinātības izpētes metodes. Skaņu izrunas pārbaude. Fonemātiskās uztveres/ analīzes pārbaudes metodika. Rakstu valodas veidošanas teorētiskie aspekti, skolēnu rakstīšanas iemaņu pārbaudes veidi, rakstu darbu kļūdu tipi. Fonētiski fonemātisko traucējumu izpētes rezultātu apraksts/novērtējuma ziņojuma sastādīšana. Praktiskais darbs : Fonētiski fonemātisko traucējumu izvērtēšana, veicot skolēnu diktātu analīzi..	10	12	3	19
4.temats Runas un valodas attīstības izpētes novērtēšanas ziņojums. Novērtēšanas ziņojuma formas. Vispārīgās prasības novērtēšanas ziņojuma izstrādei. Novērtēšanas ziņojuma mērķis un uzdevumi. Novērtēšanas ziņojuma sadaļas Praktiskais darbs: Novērtēšanas ziņojuma izstrāde pēc padziļinātas runas un valodas attīstības izvērtēšanas.	6	12	3	15
Kopā:	33	48	12	69

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Ir izpratne par valodas traucējumu būtiskām pazīmēm, runas traucējumu specifiku citu attīstības traucējumu gadījumā. 2. Ir zināšanas par runas un valodas attīstības traucējumu izpētes veidiem dažādos traucējumu izpausmes gadījumos. 3. Zina runas un valodas padziļinātās pedagoģiskās izpētes saturu un metodiku, prot interpretēt rezultātus.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
Prasmes: 1. Studiju kursa apguves rezultāta students prot organizēt runas un valodas attīstības izpēti bērniem un skolēniem, pielietojot atbilstošas metodes, izvērtējot runas traucējumu primārās un sekundārās mījsakarības. 2. Izvērtējot bērnu runu un rakstu valodu, noteikt iespējamās runas traucējumu veidos, pamatot savu viedokli un savstarpēji sadarboties ar citiem speciālistiem, 3. Prot sastādīt runas un valodas attīstības novērtēšanas ziņojumu, analizēt traucējumu izpausmes, nosakot korekcijas darba nepieciešamību, meklēt risinājumus konkrētos gadījumos.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
Kompetence: Spēj komunicēt un veikt bērnu runas un valodas attīstības izpēti bērniem ar dažādiem runas un valodas traucējumiem, ievērojot šo traucējumu izpausmes un raksturu.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās	10
Bērnu runas un valodas traucējuma noteikšana pēc bērnu runas un valodas izvērtējama apraksta, pamatojums prezentēšana.	30
Fonētiski fonemātisko traucējumu izvērtēšana, veicot skaņu izrunas pārbaudi un skolēnu diktātu analīzi, teorētisks pamatojums, prezentēšana.	30
Novērtēšanas ziņojuma izstrāde pēc padziļinātas runas un valodas attīstības izvērtēšanas	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	